

רשומות

ספר החוקים

11 ביוני 1961

342

כ"ז בסיון תשכ"א

עמוד

130

חוק זכיון ים המלח, תשכ"א—1961

חוק זכיון ים המלח, תשכ"א-1961 *

1.	שטר הזכיון שבתוספת לחוק זה שנעשה בין המדינה לבין בעל הזכיון הנקוב בו, רואים אותו כבר-תוקף לכל מטרותיו על אף האמור בכל דין.	זכיון
2.	כל זכיון-משנה שיינתן בהתאם להוראות סעיף 5 לשטר הזכיון יפורסם ברשומות, ומשפורסם כאמור יראוהו כבר-תוקף לכל מטרותיו על אף האמור בכל דין.	זכיונות-משנה
3.	שרי האוצר והפיתוח ממונים על ביצוע חוק זה.	ביצוע

* בתקבל בכנסת ביום ט"ז בסיון תשכ"א (31 במאי 1961).

ה ת ו ס פ ת

שטר זכיון זה נעשה ביום ט"ו בסיון תשכ"א (30 במאי 1961)

ב ין

מדינת ישראל, המיוצגת על-ידי ממשלת ישראל, הפועלת באמצעות שר האוצר ושר הפיתוח (להלן – הממשלה), מצד אחד;

ו ב ין

מפעלי ים המלח בע"מ, חברה שנתאגדה לפי דיני ישראל, ואשר משרדה הרשום נמצא בבית האשלג, בבאר-שבע (להלן – בעל הזכיון), מצד שני;

ה ו א י ל –

- (א) ותחבתי ים המלח ושטחי סביבתו מהווים חלק מאוצרותיה הטבעיים של מדינת ישראל, ורצוי להסדיר את ניצולם היעיל לטובת כלכלת המדינה;
- (ב) ובעל הזכיון נתאגד במטרה, בין היתר, לבדוק, לחקור ולפתח את אוצרות המחצב הטבעיים של ים המלח ושל שטחי סביבתו;
- (ג) ובעל הזכיון, מאז התאגדו, פיתח וניצל כמה מאוצרות המחצב הטבעיים האמורים, ובקשר לכך רכש ובנה בתלקר הדרומי של ים המלח ובסביבתו מפעלים ומיתקנים נסויים;
- (ד) ובעל הזכיון ביקש מן הממשלה את הזכיון הכתוב להלן, והממשלה מוכנה להעניקו לבעל הזכיון בתנאים ובהתניות המפורטים להלן;

א י לכך מעיד שטר זכיון זה, ומוסכם ומוצהר בזה לאמור:

1. המלים והביטויים שלהלן יהיו להם המשמעויות שבצדם, אם אין כוונה אחרת משתמעת מתוך ההקשר; והם: ארנונות מקומיות – כל ארנונה או מס שיוטלו בזמן מן הזמנים על ידי ושות מקומית בקשר לעסק המפעל, לרכוש או הכנסתו (למעט מסים, ארנונות, היטלים ותשלומי חובה ממשלתיים); בעל הזכיון – מפעלי ים המלח בע"מ, והבאים במקומה לפי שטר זכיון זה; הזכיון – הזכיון המוענק בשטר זכיון זה; המפעל – העסק של השגת מלחי-מחצבים, מחצבים וכימיקלים, התקנתו לשיווק, מכירתם והעשיה בהם וכל אותם עסקים, רכוש ודברים שיהיו דרושים או מملוים לכך, הכל לפי זכיון זה; השר – שרי האוצר והפיתוח; חודש – חודש לוח ברגוויאני; טובה – טובה מטריית של 1000 קילוגרם; ים המלח – (א) מימיו ואפיקו של אותו חלק של ים המלח הנמצא בגבולות מדינת ישראל והמוראה במפה "א" המצורפת לשטר-זכיון זה, החתומה בידי הצדדים לו ומתווה חלק בלתי נפרד הימנו, וכן (ב) שטח האיזוי, המוראה במפה "א" האמורה, והמותחם ומקווקו בה בשחור; וכן (ג) רצועת החוף שתתומיה הם: בצפון – קו קואורדינטה 100, בדרום – שטח האיזוי האמור, במזרח – קו המים המוראת במפה "א" האמורה, ובמערב – קו מדומה העובר במקביל לקו המים האמור במרחק 150 מטרים הימנו; נכסים מוחשיים קבועים – קרקעות, בניינים, מוצבו, מכונות, סכרים, סוללות, בריכות אידוי, מעברי מים, מחסומי מים, תחנות שאיבה, מיתקני הגנה נגד שטפון, צינורות וקבועות וציוד אחר מכל מין, המהווים חלק של המפעל והנמצאים בקרקעות התכורות, בקרקעות השמורות או בים המלח; קרקע – לרבות כל זכות, טובת הנאה, או זכות שימוש או שעבוד בקרקע או עליה; קרקעות תכורות – הקרקעות התכורות אותה שעה לבעל הזכיון לפי סעיף 6 לשטר זה; קרקעות שמורות – הקרקעות המוראות במפה "א" האמורה והמקווקות בה שתי וערב בקווים שחורים עבים; רואה חשבון – מי שמשמש או מי שמשמשים אותה שעה רואה חשבון או רואי החשבון של בעל הזכיון; רשות מקומית – כולל עירייה, מועצה מקומית, מועצה אזורית וכל גוף מקומי אחר הוכאי להטיל ארנונות; שנה – תקופה של 12 חדשים רצופים; תאריך ההתחלה – היום שבו ייכנס לתקפו החוק המאשר את הזכיון.

2. הממשלה מעניקה בזמן לבעל הזכויות את הזכויות הבאות והייגור:

(א) הזכות הייחודית להשיג בדרך אישית (שמשית או מלאכותית), צינור, כרייה, חציבה או בכל דרך אחרת את מלחי-המתצבים, המתצבים והכימיקלים, בין בתמיסה ובין בצורה מוצקת, בים המלח ומתחתיו ולהתקנים לשיווק, למכרם ולעשות בהם;

(ב) הזכות הייחודית – בכפוף לכל הזכויות הקיימות בתאריך שטר זה, ובכפוף להוראות סעיף 3(3) להלן – לעשות, להחזיק, לשנות, להחזיק ולהרוס, בים המלח ומתחתיו כל עבודות, לרבות – אך מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל – סלילות, בריכות-אידי, מעברי-מים, מהסומי-מים, תחנות שאיבה, תעלות, צינורות, קווי השמל ובכלי השמל, כבישים, מיתקני הגנה נגד שטפון, כארות וקידוחים ומיתקנים אחרים, ביתר עם הזכות הייחודית לגישה לאותן עבודות ולשימוש בהן;

(ג) הזכות להשיט כלי שיט בים המלח לצרכי המפעל, בכפוף לדינים הנהוגים אותה שעה;

(ד) הזכות – באישור הרשות המוסמכת וכפוף לזכויות הקיימות בתאריך שטר זה – וכפוף לכל זכות שתוענק לאחר אותו תאריך לפי סעיף 9(1) (ב) לשטר זה – לעשות את המעשים שלהלן, כולם או מקצתם בקרקעות החכורות ובקרקעות השמורות:

(1) להשיג, בדרך חציבה, כרייה או בכל דרך הפקה אחרת, סלעי דולומיט וסלעים אחרים ומלחי מתצב, מתצבים וכימיקלים ככל שידרשו מזמן לזמן לבעל הזכויות לצורך כל תהליך המשתמש במלחי מתצב, מתצבים וכימיקלים המושגים או ניתנים להשגה מים המלח, ולחצוב לשם הפקת מלחי-סלע בהר טרום או בסביבתו; וכן

(2) לחצוב לשם הפקת החמרים הדרושים לבגיתתו, להרחבתו ולהחזקתו של המפעל;

הרשות המוסמכת לא חסרה לתת את אישורה לפי סעיף-קטן זה, ונראה יינתן תוך 30 ימים מיום הגשת הבקשה לכך;

(ה) הזכות, בכפוף לאישור רשות המים המוסמכת – ואישור זה לא יעוככ או יושגה באורח בלתי סביר – להשיג מים מתוקים או מתוקים לצמחיה הדרושים לייצור מלחי-מתצב, מתצבים וכימיקלים, לשתיה, לרחיצה או לצרכי תברואה ולמטרות הכלליות של המפעל ושל עובדיו של בעל הזכויות, מנתלים או ממעיינות הזורמים דרך הקרקעות החכורות והקרקעות השמורות או נובעים מהן או מבארות הנמצאות בהן או מכל יובלים הזורמים לים המלח, ולקדוח לשם גילוי מים מתוקים או מתוקים למחצה בקרקעות החכורות ובקרקעות השמורות, ובקשר לכך לתפור בארות, להניח צינורות, לבנות תחנות שאיבה ולבצע עבודות אחרות שיהיו דרושות או מתלוות לכך.

3. יוצאים מכלל הענקת המפורטות לעיל ושמורים לממשלה –

חריגים וסייגים

(א) זהב, כסף או כחכות יקרות אחרות ועפרותיהן, אבנים יקרות, נוזשת ועפרות ברזל, עתיקות ונפט – כפי הגדרתו בחוק הנפט, תשי"ב-1952 (להלן ייקרא לכל אלה ביהודי "החמרים שמחוץ לגדר הזכויות") שבים המלח או מתחתיו ובקרקעות החכורות או בקרקעות השמורות או מתחתיהן;

(ב) הזכות להיכנס לכל מיתקן ורכוש של בעל הזכויות בים המלח ומתחתיו, לקרקעות החכורות, לקרקעות השמורות ומתחתיהן, לשם ביצוע בדיקה או בקורת בקשר לאמור בסעיף-קטן (1) (א) לסעיף זה.

(2) מיד עם גילוי של חומר מהחמרים שמחוץ לגדר הזכויות, ימסור בעל הזכויות לממשלה הודעה על גילוי כזה, וירשה לממשלה או לכל אדם מורשה מטעם הממשלה להיכנס לכל מקום כנוכח בסעיף-קטן 1 (ב) לשם חיפושם והשגתם של החמרים שמחוץ לגדר הזכויות, והממשלה תשלם לבעל הזכויות פיצויים על כל נזק שנגרם לו מתוך כך.

(3) הממשלה תחא רשאית להתיר לכל אדם, להקים על רצועת החוף הנוכרת בתחום-הפקה (ג) להגדרת ים המלח, עבודות שאינן מתייחסות למפעל, ובלבד שעבודות אלו לא הפרעה או תתחייבה במפעל או בפיתוחו.

בטרם תחיר עבודות כאמור לעיל, תמסור הממשלה לבעל הזכויות הודעה בכתב של לא פחות מארבעה חודשים מראש על כוונתה, ותפרט באותה הודעה את המקום והשטח של רצועת החוף האמורה שביחס אליה מציעה הממשלה להעניק היתר כאמור ואת טיב העבודה שתבוצע עליה, ובעל הזכויות יהיה רשאי תוך ארבעה חודשים מיום קבלת ההודעה האמורה, להודיע לממשלה בכתב שהוא מתנגד להענקת ההיתר המוצע ואת הנימוקים להתנגדותו, ובמקרה שהממשלה תדחה אותה ההנגדות, יימסר הענין לבוררות על-פי סעיף 26 להלן, ויוכרע על-פיה בטרם יוענק היתר כאמור. לא הודיע בעל הזכויות על התנגדותו למתן ההיתר תוך ארבעה חודשים מיום קבלת ההודעה האמורה, ייראה בעל הזכויות כאילו הסכים למתן ההיתר.

4. משך הזכויות הזה יהיה לתקופה המתחילה ביום שבו יתחיל תקפו של החוק המאשר את הזכויות והמסתיימת ביום י"ד בניסן תשנ"ט (31 במרס 1999);

משך הזכויות

5. (א) לבעל הזכויות תהיה הזכות, בהסכמת הממשלה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת להעניק זכויות-משנה מכות הזכויות;

זכויות-משנה

(ב) העניק בעל הזכויות זכויות-משנה בהתאם לתנאי שטר זכויות זה, יהיו לבעל זכויות-המשנה, בכפוף להוראות זכויות-המשנה כל הזכויות, זכויות-היתר, הטכניות והתסיגיות, החובות וההתחייבויות של בעל הזכויות במידה שאלו העניקו לבעל זכויות-המשנה או הוטלו עליו באותו זכויות-משנה, הכל במסגרת שטר זכויות זה.

6. (א) הממשלה מזכירה בזה לבעל הזכיון למשך תקופת הזכיון את הקרקעות המוראות במפה "א" והצטוות קרקעות בצבע שחור, בתנאים ובהתניות המפורטים להלן.

(ב) דמי החכירה שישולמו בגין הקרקעות הנזכרות בסעיף קטן (א) לסעיף זה, בעד כל עשר שנות החכירה הראשונות הם 10 ל"י, שישולמו לפי דרישת הממשלה ולאחר מכן יהיו דמי חכירה הנכנסים מבוססים על ערך הקרקעות האמורות, בלי שים לב לכל עליה בשוויין עקב פעולותיו או צרכיו של בעל הזכיון.

דמי החכירה האמורים עבור החקופת שלאחר תום עשר שנות החכירה הראשונות ישולמו מדי שנה למפרע ביום השנה לתאריך הזכיון.

(ג) כל אימת שתידרש לכך על-ידי בעל הזכיון, תחכיר הממשלה, או תביא את הרשות הפיתוח או את מנהל מקרקעי ישראל לכך שיהכירו לבעל הזכיון, למשך שארית תקופת הזכיון, כל חלק של הקרקעות השמורות, המוקנות למדינה או לרשות הפיתוח, שיהיה דרוש למפעל. במשך עשר השנים הראשונות מתאריך ההתחלה יהיו דמי החכירה שישולמו ביחס לאותן קרקעות סמליים ולאחר מכן יהיו דמי חכירה הנכנסים שיהיו מבוססים על שוויין של קרקעות אלה, בלי שים לב לכל עליה בשוויי הקרקע עקב פעולותיו או צרכיו של בעל הזכיון ולפי התנאים החלים על הקרקעות הנזכרות בסעיף קטן (א) לסעיף זה, בשינויים המתוייבים לפי הענין.

(ד) בעל הזכיון ישתמש בקרקעות החכורות אך ורק לצרכי המפעל.

(ה) יוצאות מגדר כל חכירה לפי סעיף זה כל הדרכים האינפוריות העוברות בקרקעות החכורות.

(ו) אם כתום עשר השנים הראשונות מתאריך ההתחלה יתברר שמבחינה סבירה אין בעל הזכיון צריך לכל הקרקעות הכלולות בחכירה שהוענקה לפי סעיף קטן (ג) לסעיף זה לצרכי המפעל, בהתחשב בכך שרופקת המפעל באותו זמן, תהיה הממשלה זכאית בכל זמן לאחר מכן לדרוש מבעל הזכיון, במסרה לו הודעה בכתב על כך לפחות שנים-עשר חדשים מראש, להחזיר אותו חלק שאינו דרוש לו. אולם שום החזרה כאמור, לא תמנע את בעל הזכיון מלדרוש מהממשלה לאחר מכן להחכיר לו אותן קרקעות, או להביא לידי החכרתן לו, בהתאם לסעיף קטן (ג) לסעיף זה.

(ז) קרקעות שיידרשו למפעל בתחום הקרקעות השמורות והן אינן קרקעות המוקנות לממשלה או לרשות הפיתוח, יירכשו בדרך משא-ומתן בין בעל הזכיון ובין האגשים הזכאים לאותן קרקעות, ואם לא באו לידי הסכם, יופקעו קרקעות אלה על-ידי שר האוצר בהתאם להוראות פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943.

(ח) גרכשה קרקע בדרך משא-ומתן או בדרך הפקעה, כאמור בסעיף קטן (ז) לסעיף זה, ישולמו מחירה או הפי-צויים בנינה על-ידי בעל הזכיון, והבעלות על אותה קרקע תוקנה לבעל הזכיון.

(ט) בעל הזכיון יהיה זכאי להעניק חכירות-משנה או רשימות לגבי כל קרקע מהקרקעות הנזכרות לו לפי שטר זכיון זה לכל בעל זכיון-משנה לפי סעיף 5 לעיל או — בהסכמת הממשלה — לאחרים.

רישום קרקעות

7. הממשלה תביא לכך שהחכירות של קרקעות החכורות אותה שעה לפי סעיף 6 לעיל יירשמו, במל הקדום, על שמו של בעל הזכיון במשרד ספרי האחוזה המוסמך, אולם, נוצהר בזה שכל חכירה כזאת תהיה בעלת-תוקף אף אם לא בוצע לגביה רישום כאמור לעיל, בתנאי שתוך 30 יום מיום קבלו מהממשלה הודעה על כך, יתייצב בעל הזכיון במשרד ספרי האחוזה המוסמך ויחתום על כל המסמכים הדרושים לביצוע הרישום האמור. רישום זה והנפקת העודות רישום לבעל הזכיון בגין הקרקעות האלה, יבוצעו ללא תשלום אגרת רישום וכל היטל אחר.

מישכון קרקעות חכורות

8. בלי הסכמתו המוקדמת בכתב של השר, לא יהיה בעל הזכיון זכאי ליצור שום משכנתה או שעבוד קבוע על זכות החכירה על הקרקעות החכורות. כל משכנתה או שעבוד שנוצר בהסכמתו כאמור לעיל לגבי הקרקעות החכורות שלא גרשמו במשרד ספרי האחוזה, יהיו בני-תוקף על אף אי-הרישום, בתנאי שהמשכנתה נרשמה כדין בהתאם לסעיף 127 לפקודת החברות, ובתנאי נוסף שבעל אותה משכנתה, או אותו שעבוד, יפנת בבקשה לרשות את המשכנתה או השעבוד האמורים אל משרד ספרי האחוזה המוסמך, תוך שלושה חדשים מיום קבלו מהממשלה הודעה על רישום הקרקע האמורה במשרד ספרי האחוזה האמור.

קרקעות שמורות

9. (1) במשך תקופת הזכיון, הממשלה —

(א) לא תעניק לאדם אתר זולת בעל הזכיון שום חכירה, חזקה או רישון בקרקעות השמורות בלא שתציע אותם ראשונה לבעל הזכיון לפי התנאים שנקבעו בסעיף 6 (1) לשטר זכיון זה; וכן,

(ב) לא תעניק בקרקעות השמורות או עליהן לאדם אתר זולת בעל הזכיון שום זכות, רישון או זכיון לשם כריה או תפוש כאמצעים אחרים, של כל מלחי מחצב, מתצבים וכימיקלים הניתנים להשגה מים המלח, מבלי שתציע ראשונה את הזכות, הרישון או הזכיון האמורים לבעל הזכיון. לא קיבל בעל הזכיון את ההצעה תוך 18 חדשים מיום שההצעה נמסרה לו, הרשות בידי הממשלה להעניק את הזכות, הרישון או הזכיון לאותו אדם אחר בתנאים לא יותר נוחים מאלה שהוצעו לבעל הזכיון, בתנאי, ששום זכות, רישון או זכיון כאמור לא יוענקו על-ידי הממשלה לאותו אדם אחר כאמור אם להעניקו כוו תהיה השפעה שלילית או מנוגדת לאינטרסים או לעסקים של המפעל או לאלה של בעלי זכויות-משנה של בעל הזכיון בקשר לזכיון או לזכיון המשנה; וכן,

(ג) לא תעניק לאדם אחרי, זולת בעל הזכויות, שום זכות, רשיון או זכויות לשם הפקת מלחיסלע בקרקעות החכורות ובקרקעות השמורות פרט לאותם אנשים אשר היו זכאים לעשות כן בתאריך זכויות זה, וביחוד לאנשים כאלה שהא הממשלה רשאית לחדש את רשיונותיהם, זכויותיהם או זכויותיהם או לתת להם רשיונות, זכויות או זכויות אחרים תחתיהם מבלי שתציע ראשונה את הזכות, הרשיון או הזכויות האמורים לבעל הזכויות, ואזי יחולו ההוראות הנכללות בתת-הסקה (ב) לסעיף קטן זה, לרבות התנאי שבסופו בשינויים המחוייבים לפי הענין.

(2) בעל הזכויות יהיה זכאי, בהסכמת הממשלה, להעביר למקום מתאים בקרקעות השמורות כל מוצרי-פסולת שנוצרו תוך כדי הפעלת המפעל.

10. לבעל הזכויות תהיה, במשך תקופת הזכויות, חוקה מוחלטת ובלתי מופרעת במפעל, וכן לא יירכש המפעל בדרך כפיה ולא יותרם ולא תיטל חוקתו בכל דרך אחרת של כפיה.

11. האמור בשטר זכויות זה לא ימנע את הממשלה או רשות מקומית מלבצע ולא ימנע את הממשלה מלהרשות לכל גוף אחר המוסמך על פי דין לבצע עבודות כאלה, לבצע בקרקעות החכורות או בקרקעות השמורות, מעליהן או מתחתיהן כל עבודות ציבוריות, לרבות כהישים ציבוריים, מטילות-ברזל, קווי חשמל או כבלי חשמל, גשרים, צינורות וקווי צינור ובלבד –

(I) שהעבודות הציבוריות המבוצעות כאמור לא יפריעו במידה בלתי סבירה לביצוען של עבודות הדרושות למפעל או לתפעולו הנאות והתקין של המפעל, וכן –

(II) שכל אמצעי הזהירות הדרושים יינקטו על ידי מי שיבצע את העבודות הציבוריות, על מנת למנוע נזק למפעל או לכל רכוש השייך לבעל הזכויות או הנמצא בחוקתו או בפיקוחו, וכן –

(III) שהממשלה, או הרשות המקומית, או מי שיבצע את העבודות הציבוריות, הכל לפי הענין, ישפו את בעל הזכויות בעד כל הפסד או הוצאה שבעל הזכויות ישא כתוצאה מביצוען של אותן עבודות ציבוריות או בקשר אליהן.

בטרם תבצע או תמיר ביצוע אותן עבודות כאמור, תמסור הממשלה או הרשות המקומית לבעל-הזכויות הודעה בכתב של לא פחות מ-90 יום מראש על כוונתה, בצירוף תכנית אותן עבודות; ההודעה האמורה תפרט את מיקומן של אותן עבודות ואת האופן שבו מציעים למלא את התנאים המפורטים בתת-הסקאות (I) ו-(II) לסעיף זה, בעל הזכויות יודיע לממשלה בכתב תוך אותם 90 יום מיום שנמסרה אותה הודעה, אם הוא מתנגד לביצוע העבודות הציבוריות ואת הנימוקים להתנגדותו, ובמקרה שהממשלה תדחה אותה התנגדותו, יימסר הענין לבוררות על פי סעיף 26 להלן, ויוכרע בה, בטרם יבוצעו העבודות כאמור. לא הודיע בעל הזכויות על התנגדותו למתן ההיתר תוך 90 יום מיום קבלת ההודעה ונאמרה, ייראה בעל הזכויות כאילו הסכים לביצוע העבודות או למתן ההיתר לביצוע אותן עבודות.

12. במשך תקופת הזכויות ימשיך בעל הזכויות בכל השקידה הראויה לעבוד ולהפיק את מלתי-המחצב, המחצבים והכימי-קלים הנכרכים לעיל וכן להשיגם, לזכות בהם, להובילם ולשווקם בהתאם להוראות זכויות זה, ולהגביר תוך זמן סביר, את כושר המפעל לתפוקת כלוריד האשלג כדי ארבע מאות אלף טונות נוספות, בקירוב, לשנה, מעל לכושר התפוקתו הנוכחי הנמייע ל-165,000 טונות לשנה.

בתחשב ביכולתו של בעל הזכויות להמציא את הכספים הדרושים מתוך קרנות שצמחו בתוך המפעל ובדרך אחרת, בתנאים סבירים, ישקוד במיטב מאמציו, בשלב יותר מאוחר, להמשיך ולהגביר את כושר המפעל לתפוקת שנתית נוספת של כ-200,000 עד 300,000 טונות כלוריד האשלג.

13. (א) אם בזמן כלשהו לאחר תום שלוש שנים מתאריך ההתחלה, תרצה הממשלה שבעל הזכויות יתחיל בייצור מוצר שרכיב אחד או כמה מרכיביו יהיו מלתי-מחצב, מחצבים או כימיקלים שניתן להשיגם מים-המלח, שאינו מוצר המיוצר אז על-ידי בעל הזכויות או על-ידי בעלי זכויות-משנה של בעל הזכויות, תהיה הממשלה זכאית, על-ידי הודעה בכתב, לבקש מבעל הזכויות להודיע לממשלה תוך 6 חודשים מתאריך קבלת אותה הודעה (להלן – תקופת החשובה) אם בעל הזכויות מוכן לייצר מוצר זה.

במשך תקופת התשובה רשאי בעל הזכויות להתנגד בכתב להודעת הממשלה, בנימוק שהמוצר שאליה מתייחס ההודעה אינו מוצר כאמור בסעיף קטן זה או כי הוא מוצר שלייעורו תהיה השפעה שלילית או מנוגדת לאינטרסים או לעסקים של המפעל או לאילו של בעלי זכויות-משנה של בעל הזכויות בקשר לזכויות-המשנה או מהנימוק כי הוראות סעיף קטן זה לא נתמלאו באופן אחר. במקרה של חילוקי דעות יימסר הענין לבוררות ויוכרע בה על פי הוראות סעיף 26 להלן.

(ב) כל הודעה מהממשלה לפי סעיף זה תכיל תיאור מפורט של המוצר שיש לייצר ואת התהליך לפיו יש לייצר אותו מוצר ותכיל התחייבות מהממשלה לתת או לגרום לכך שיינתנו לבעל הזכויות, לפי דרישה, ידע מסיפיק, בתנאים סבירים, על מנת לאפשר לבעל הזכויות לייצר את המוצר בכמויות מסחריות לפי התהליך הנוכחי בהודעה, וכן תעניק או תגרום לכך שיועצקו לבעל הזכויות כל איתם רשיונות לפי פטנטים המתייחסים למוצר ולתהליך כך שבעל הזכויות יהיה מוגן נגד כל תביעות הפרה שהן.

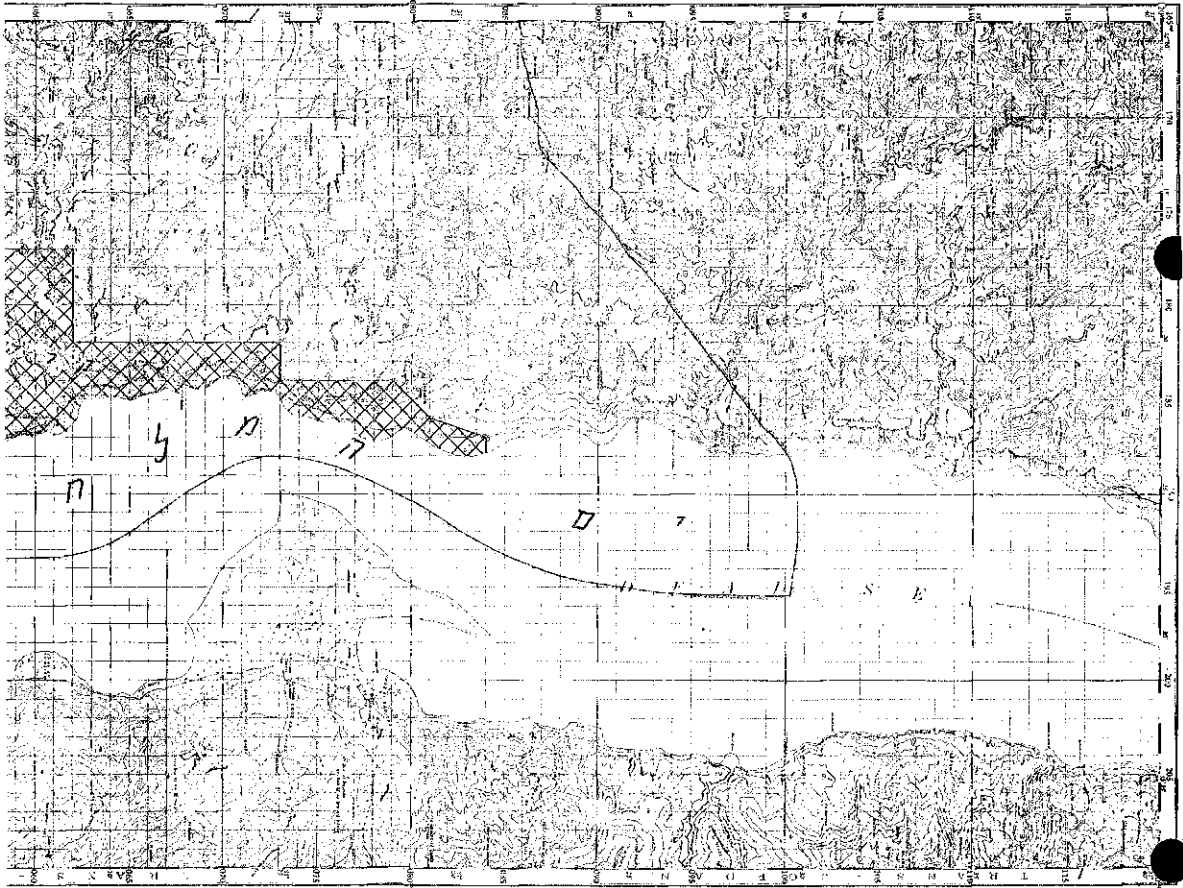
ההודעה תפרט את שמו וכתבתו של בעל הידע או בעל הפטנט כפי המקרה, ותצורף העתק הפירוט והתביעות של הפטנט ותצביע על התנאים שלפיהם בעליהם של אותו ידע או של אותו פטנט מוכן לספק ידע זה או להעניק רשיון לפי פטנט כזה לבעל הזכויות, כפי המקרה. החברה לא תמסור לאחרים כל ידע או פטנט שקיבלה כאמור לעיל.

הנאה שלווה במשך תקופת הזכויות

עבודות ציבוריות

חובה בעל הזכויות לעבוד

מוצרים שאינם מיוצרים על-ידי בעל הזכויות

U.S. GEOLOGICAL SURVEY
 LITHOGRAPHIC DIVISION
 Sheet 13 Paul Sam

U.S. GEOLOGICAL SURVEY
 LITHOGRAPHIC DIVISION
 Sheet 13 Paul Sam

SHEET INDEX
 U.S. GEOLOGICAL SURVEY
 LITHOGRAPHIC DIVISION
 Sheet 13 Paul Sam

SHEET INDEX
 U.S. GEOLOGICAL SURVEY
 LITHOGRAPHIC DIVISION
 Sheet 13 Paul Sam

SHEET INDEX
 U.S. GEOLOGICAL SURVEY
 LITHOGRAPHIC DIVISION
 Sheet 13 Paul Sam

SHEET INDEX
 U.S. GEOLOGICAL SURVEY
 LITHOGRAPHIC DIVISION
 Sheet 13 Paul Sam

SHEET INDEX
 U.S. GEOLOGICAL SURVEY
 LITHOGRAPHIC DIVISION
 Sheet 13 Paul Sam

●

●

(ג) אם במשך תקופת התשובה יודיע בעל הזכויות לממשלה בכתב כי הוא מוכן לייצר מוצר זה, בכמויות מסחריות שהצדדים יסכימו עליהן יתחיל בעל הזכויות לבצע את העבודות הדרושות לאותו ייצור וישלימן תוך הזמן שיוסכם עליו בין הממשלה ובין בעל הזכויות, במקרה שהצדדים לא יגיעו לכלל הסכם בדבר כמויות המוצר, התקופה להתחלת הקמת העבודות או התקופה להשלמתן, יימסר העניין לבוררות, ויכרע על-פי הוראות סעיף 26 להלן.

(ד) אם במשך תקופת התשובה יודיע בעל הזכויות לממשלה בכתב כי אינו מוכן לייצר מוצר זה, אולם אין לו התנגדות לכך שהממשלה תעניק לאדם אחר הזכות לייצר מוצר זה, או אם לא יענה בעל הזכויות בכתב תוך תקופת התשובה תהיה הממשלה זכאית להעניק לאדם אחר את הזכות לייצר אותו מוצר בתנאים שלא יהיו טובים יותר מאלה שהתברר באותה הודעה, ולאחר מכן יהיה בעל הזכויות חייב לספק לאותו אדם, בתנאים סבירים, אותה תמיסת סופית מיס-המלט אשר תהיה דרושה באופן סביר לאותו ייצור, בכפוף לכך שאותה תמיסת סופית מצויה למעלה מכפי צרכיו של בעל הזכויות ובעלי זכויות-משנה של בעל הזכויות.

(ה) אם תוך 3 חדשים מתאריך פסק סופי בבוררות, הודעה את התנגדויות בעל הזכויות, כאמור בסעיף קטן (א) לא יגיעו הממשלה ובעל הזכויות לידי הסכם באשר לכמויות שיש לייצרן, למרעז החחלת והקמת העבודות הדרושות לייצור המוצר ולמועד השלמתן, יימסר העניין לבוררות, ויכרע בה, לפי הוראות סעיף 26 להלן.

(ו) לא התחיל בעל הזכויות בהקמת העבודות הדרושות או לא השלימן תוך המועדים שתוסכם עליהם בין הממשלה ובין בעל הזכויות, או שהחלט עליהם על-ידי הבוררות, כפי המקרה, תהיה הממשלה זכאית להעניק לאדם אחר את הזכות לייצר אותו מוצר בתנאים שלא יהיו טובים יותר מאלה שהתברר בהודעה כאמור לעיל, ולאחר מכן יהיה בעל הזכויות חייב לספק לאותו אדם, בתנאים סבירים, אותה תמיסת סופית מיס-המלט ככל שתהיה דרושה באופן סביר לאותו ייצור, בכפוף לכך שאותה תמיסת סופית מצויה למעלה מכפי צרכיו של בעל הזכויות ובעלי זכויות-משנה של בעל הזכויות.

איטור התקשרות להגבלת התמורה

14. בעל הזכויות ובעלי זכויות-משנה של בעל הזכויות לא יערכו – בלי הסכמה מוקדמת בכתב מאת הממשלה – כל חוזה או הסדר עם כל אדם שהוא לשם הגבלת תפוקת מוצריו של בעל הזכויות או לשם העלאתם או שמירתם של מחירים בדרך שתגביל את התפוקה. הוראות סעיף זה יבואו במקום חוק ההגבלים העסקיים, תשי"ט-1959, שהוראותיו לא יחולו על בעל הזכויות ובעלי זכויות-משנה של בעל הזכויות בקשר לזכויות-המשנה.

תמלוגים

15. (א) בתמורה לכל הזכויות והכריות היתר המוענקות לבעל הזכויות בשטר זכויות זה, למעט התכירות הנזכרות בסעיף 6 לעיל (שלגביהן ישולמו דמי חכירה כאמור באותו סעיף 6) ישלם בעל הזכויות לממשלה, תזל מהשנה המתחילה ב-1 באפריל 1964 ולאחר מכן בכל שנה את התמלוגים הבאים, דהיינו:

(1) תמלוג השווה ל-5% משווי של כלוריד האשלג, ברזם וכלוריד המגנזיום מתוצרתו המפעל הנמכרים באותה שנה ושוי זה יורד באופן הנזכר להלן.

שווי כל מוצר שנוצר בתת-סעיף זה, יורד בסוף כל שנה ויהיה שווי במפעל, בלתי ארוז, שווי זה ייקבע על-ידי נטילת מחיר מכירותיו (לרבות כל מענק במידה ויינתן), במשך אותה שנה ועל ידי ניכוי הסכומים הבאים ממחיר זה, דהיינו:

(I) ההוצאות הנאותות של אריזה, עמלת מכירות ושל הובלה וביטוח ממפעלו של בעל הזכויות עד המקום היעוד שהוסכם עליו עם הלקוח, וכן –

(II) 10% מהסכום שיגיעו אליו על-ידי ניכוי כל ההוצאות הנאותות הנזכרות במסקה (I) לתת-סעיף זה ממחיר המכירות האמור.

אנו הייצור והמכירה של כלוריד האשלג בשנה מסוימת יעלו על 1,000,000 טונות תוכל הממשלה לתבוע דיון מחדש בקשר לניבה התמלוגים שישולמו בגין הכמות העודפת על 1,000,000 טונות כלוריד האשלג שבמכר באותה שנה ובלבד שהתמלוגים על אותו עודף לא יעלו בשום פנים על 10% ממחיר המכירות מחושב באמור לעיל.

(2) תמלוג השווה ל-5% משווי של מוצרים, פרט למוצרים הנזכרים בתת-סעיף (1) לעיל מתוצרת המפעל והנמכרים באותה שנה והמורכבים או המכילים מלחי-מחצב, מתצבים וכימיקלים שיושגו מיס-המלט, ושוי זה יורד באופן הנזכר להלן; שווי כל מוצר הנזכר בתת-סעיף זה, יורד בסוף כל שנה ויהיה שווי במפעל, בלתי ארוז, שווי זה ייקבע על-ידי נטילת מחיר מכירותיו (לרבות כל מענק במידה ויינתן) במשך אותה שנה, ועל ידי ניכוי הסכומים הבאים ממחיר זה, דהיינו:

(I) ההוצאות הנאותות של תמרי גלם (שאינם מלחי-מחצב, מתצבים וכימיקלים המושגים מיס-המלט) הנמצאים במוצר הנמכר, בתוספת 15% מאותן הוצאות נאותות; וכן –

(II) ההוצאות הנאותות של אריזה, עמלת מכירות ושל הובלה וביטוח ממפעלו של בעל הזכויות עד המקום היעוד שהוסכם עליו עם הלקוח וכן –

(III) 10% מהסכום שיגיעו אליו לאור ניכוי כל ההוצאות הנאותות הנזכרות במסקה (II) לתת-סעיף זה ממחיר המכירות האמור.

(ב) הממשלה תזא רשאית – באישור ועדת הכספים של הכנסת – להפחית את התמלוגים הנשלמים ביחס למוצרים הנזכרים בתת-סעיף (א) (2) לסעיף זה.

(ג) סכום התמלוגים לכל שנה יורד ויאושר על ידי רואה ושבון. הסכום המגיע ישולם על ידי בעל הזכויות לממשלה תוך 120 יום מתום אותה שנה שלגביה יהיו התמלוגים משלמים.

(ד) תמלוגים הניתלים על-ידי בעל הזכויות לממשלה לפי שטר זכויות זה יראו אותם, לענין פקודת מס ההכנסה, כאילו היו הוצאה שהוצאה מולה אך ורק בייצור הכנסתו של בעל הזכויות.
(ה) לענין סעיף זה, הביטוי "שנה" משמעו שנה המחילה ב-1 באפריל ומסתיימת ב-31 במרס שלאחריה.

16. (א) בעל הזכויות יחזיק תמיד במשרדו הראשי כל ספרי חשבון רגילים ונאותים ואלה יעמדו בכל עת סבירה פתוחים לבקורת בציגו הממשלה על-פי הודעה מראש.

(ב) בעל הזכויות ימציא לממשלה בכל שנה מאזן וחשבון ריזות והפסד מבוקרים כדון, ודו"ח מפורט מאושר על-ידי רואה חשבון שיחן את כל הפרטים הדרושים לחישוב התמלוגים, המגיעים לממשלה באותה שנה בהתאם לסעיף 15 לעיל.

17. הממשלה תספק ותיקים בתקופת הזכויות כבישים או מסילות ברזל ומיתקני נמל מתאימים ומספיקים על מנת לאפשר הובלת מוצרי בעל הזכויות ושילוחם בדרך היטב ומגמלים בישראל.

18. הממשלה תחיר לבעל הזכויות בכפיפות לפקודת הדואר, להקים, לקיים ולהפעיל, על חשבונו הוא, מערכת קשר רחק (ביטוי זה כולל רשת של טלגרף וטלפון, בין עילית ובית תח-קרקעית, מיתקני טלפרינטר, טלקומוניקציה ואלחוט) שתספק קשר בין תלתריו השונות של המפעל ואולם מערכת קשר כזו תשמש אך ורק למטרות המפעל ותעמוד לפיקוח הממשלה ולא תהיה בנויה או מופעלת כך שתמריע לפעולת כל רשות מוסמכת שהיא.

19. בעל-הזכויות ימלא אתר כל הריגים המתייחסים לבריאות ובטיחות הציבור ואחריו אותן הוראות של פקודת המכרות ופקודת בתי התרושת, 1947, והתקנות שהותקנו לפיהן המתחייבות לבריאותם ולבטיחותם של עובדיהם.

20. (א) שר האוצר ושר הפנים רשאים להורות, בצוי, כי בעל הזכויות ישלם לממשלה, במשך תקופת הזכויות, כולה או מקצתה, סכום מכ קבוע שיוסכם עליו בין שר האוצר, שר הפנים ובעל הזכויות, ומס זה יבוא במקום ארנונות מקומיות. (ב) עם הפעלתו של צו כזה, לא תהיה שום רשות מקומית רשאית להטיל על בעל הזכויות או לגבות ממנו כל ארנונות מקומיות ושר הפנים יחלק בין הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר, באותו אופן ובאותם שיעורים יחסיים שיראם לנכונים מפעם לפעם, את כל הכספים שתקבל הממשלה לפי סעיף זה במקום כל הארנונות אשר, אלמלא הוראות סעיף זה והצו כאמור לעיל, היו משתלמים על ידי בעל הזכויות.

(ג) האמור בסעיף זה או בכל צו כאמור לעיל לא יגרע מכל טעם או פטור מארנונות מקומיות שבעל הזכויות היה או יהיה בזמן מן הזמנים וכאי להן מכות הוראות החוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959, או כל חוק אחר, ובמתחם צו כאמור לעיל, יתנו שר האוצר ושר הפנים תוקף לאותו טעם או פטור כאמור לעיל.

21. בלי הסכמתה המוקדמת בכתב של הממשלה ובאישורה של ועדת הכספים של הכנסת, לא יהא בעל הזכויות רשאי להמתח, למשכן או להוציא מרשותו את הזכויות או כל חלק הימנו.

22. אי-קיומם או אי-ביצועם – או הפרתם אם מצד בעל הזכויות ואם מצד הממשלה – של כל התניה, הסכם או תנאי מהתניות, ההסכמים או התנאים הכלולים בזכויות זה ואשר התובה על צד זה או צד זה לקיימם או לבצעם, לא יתנו עילה לשום תביעה או הרישה על-ידי צד אחד נגד הצד השני ולא יפעלו כשום דרך שהיא לדעתו של הצד השני ולא יראו אותם כהפרת הזכויות הנה, אם הוכח באופן סביר שאי-הקיום או אי-הביצוע נבעו מאחד הגורמים שלהלן או מכמה מהם: מעשים בירי שמים, מעשים מצד מושלים או עמיט זריב, מעשי הסתבנות, מלחמה, מבצעים מעין-מלחמתיים, הסגר, אמברגו, התקוממות, מרי, מהומות, שבתות והשבחות או סכסוכי עבודה, שריפה, סערה, סופה, התפוצצות, רעש, שטפונות או גורמים אחרים שמתוץ לגדר שליטתם של הצדדים.

23. (א) אם אחד הצדדים לזכויות זה אינו מקיים או אינו מבצע התניה, הסכם או תנאי מהתניות, ההסכמים והתנאים הכלולים בזכויות זה ואשר התובה על אותו צד לקיימם ולבצעם, ישלם הצד הלא-קיים (להלן – המפר) לצד השני (להלן – המקופת) דמי נזק בסכום שיש בו כדי לשפות את המקופת על כל הפסד או נזק שנגרם לו עקב אי-קיום זה.

(ב) אם טוען המקופת, שאי-הקיום או אי-הביצוע על-ידי המפר הוא כה תמור בטיבו שהוא נובע ביסודו של הזכויות רשאי המקופת לדרוש מאת המפר בהודעה בכתב לחקן את אי-הקיום תוך אותו מועד שייראה לסביר בנסיבות המצב.

לא מילא המפר אחרי הדרישה האמורה, יהיה המקופת זכאי להביא לפני בוררות תביעה לראות את הזכויות כאילו בא לקצו. מצאה הבוררות שההפרת היתנה בטיבה כפי שטען המקופת כאמור לעיל, רשאית הבוררות להחליט על הבאת הזכויות לקצו החל מאותו תאריך שייראה לצורך הענייה לפי הנסיבות, ובכפיפות להוראות סעיף 24 להלן רשאית היא להחליט על ניתוק היתוסים בין הצדדים באותם תנאים שייראו לצדדים בענייה ועל העניינים הזכורים בכך. כן רשאית הבוררות נוסף על הבאת הזכויות לקצו או במקום הבאתו לקצו, לפסוק תשלומי נזק או פיצויים או כל תרופה אחרת או תרומת אחרת ככל שייראה בענייה לצורך לפי הנסיבות, ומקום שהוכח הזכויות לקצו תהיה הממשלה זכאית לקוז את סכומם של אותם דמי נזק או פיצויים שפסקו לזכותה כנגד כל תשלום המגיע ממנה לבעל הזכויות עפ"י סעיף 24 להלן.

אם אי-הקיום התבטא באי-הענקת זכירה על איוז קרקע שהיא לפי סעיף 6 לעיל, הוא הבוררות רשאית בנוסף לכל תרופה אחרת, לצוות על הממשלה להחזיר לבעל הזכויות, או להביא לכך שיתכרו לו, אותן קרקעות, בתנאים שייקבעו על-ידיה ושהיו בהתאמה לסעיף 6 לעיל.

(ג) ניתן צו או נחקבלה החלטה בתוקף לפירוקו של בעל הזכיון (שלא למטרות מיזוג או ארגון מחדש בהסכמת הממשלה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת) תראה הבוררות באותו צו או באותה החלטה הפרה מצד בעל הזכיון על חיוביו לפי שטר זכיון זה, המזכה את הממשלה לראות את הזכיון כבא לקצו.

דין הנכסים עם פקיעת הזכיון

24. (א) עם תום תקופת הזכיון הזה או עם הבאתו לקצו בתאריך מוקדם יותר (להלן – **תאריך הגמר**) יקוטו לקנין הממשלה כל הנכסים הניתשיים הקבועים המשותפים לבעל הזכיון והממשלה משלם לבעל הזכיון, תמורת הנכסים המותשיים הקבועים האמורים את ערך ההחלפה המופחת שלהם כפי שהוא קיים בתאריך הגמר. כל נכסים אחרים מכל מין שהוא המשותפים לבעל הזכיון בתאריך הגמר יישארו קניינו של בעל הזכיון.

הביטוי "ערך ההחלפה מופחת" ביהא לנכסים מותשיים קבועים, משמעו דמי רכישתם של נכסים דומים כשהם חדשים במחיר השוק הנהוג בתאריך הגמר, בניכוי הפחת לגבי תקופת השימוש בכל אחד ואחד מהנכסים, ופחת זה יהא מכוסס על אורך-חיייו הטכני של נכס כזה, תוך התחשבות במצב החוקתי על-ידי בעל הזכיון, ובהנאים הישוריים באזור ים המלח.

אם בתאריך הגמר יהיו נכסי הקבע המותשיים או כל חלק מהם ממושכנים או משועבדים, ימשיכו המשכנתה או השעבוד לרבוץ על אותם נכסים, אך ערך ההחלפה המופחת שלהם לא יוקטן בגלל המשכנתה או השעבוד וההוראה הבאות מחולגה:

(I) הממשלה תהיה זכאית לעכב מאותו ערך החלפה מופחת סכום כזה שיהיה נזידי לפרעון הקרן הריבית המרובטחות על-ידי אותה המשכנתה או אותה השעבוד, בשעה שיתיל פרעונם או סכום השווה לערך ההחלפה המופחת של הנכס, הכל לפי הסכום הקטן יותר.

(II) עיכבה הממשלה סכום כאמור, תשתמש בו לסילוק קרן וריבית של החוב המרובטחות על-ידי המשכנתה או השעבוד, או תפצה את בעל הזכיון בגבולות הסכום שעייכבה לגבי אותם משכנתה או שעבוד נגד כל תביעות ודרישות על ידי בעל המשכנתה או בעל השעבוד, ביחס לאותן קרן וריבית כאמור לעיל, ויחרת הסכום אם תהיה כזו, תחזור לבעל הזכיון.

(ב) במשך עשר השנים שלפני תום תקופת הזכיון לא ישקיע בעל הזכיון השקעת הון הדישה במפעל, בלי הסכמה מוקדמת בכתב מאת הממשלה, אלא אם כן אפשר להפחית את ההשקעה כולה לפי פקידת נוס הכנסה, במשך אותן עשר השנים; אולם הסכמתה של הממשלה לכל השקעת יסוד העשויה להיות המרחית להפעלתו החקיקה של המפעל לא תעוכב או תושעה באופן בלתי סביר.

זכות קדימה לזכיון חדש

25. אם אחרי פקיעת הזכיון תרצה הממשלה להציע זכיון חדש להפקת מלחי-מתאב, מחצבים וכימיקלים מים המלח לאיזה אדם שהוא שאינו בעל הזכיון, תציע הממשלה ראשונה לבעל הזכיון זכיון חדש בתנאים לא פחות בוזים מאלה שהיא אומרת להציעם לאותו אדם אחר.

בוררות

26. אם בזמן מן הזמנים בתוך תקופת הזכיון או לאחר מכן, יתעורר ספק, מחלוקת או סכסוך בין הצדדים בדבר פירוש או ביצועו של זכיון זה או של דבר הקשור בו או בדבר הזכיות והחובות של הצדדים לו, הרי אם לא הרשנה הסכמה ליישב את הספק, המחלוקת או הסכסוך בדרכים אחרות, ומבלי להתחשב אם קיימות הוראות מטורשות למסירתו הענין לבוררות לפי כל סעיף אחר מטעמי שטר זכיון זה, יובאו אלה לבוררות של שלושה אנשים, ששניים מהם ימונו על-ידי אותו על-ידי כל צד מהצדדים לבוררות והשלישי ימונה בכתב בהתימת ידם של השניים שמונו כאמור, בטרם יתחילו בבוררות. לא באו שני הבוררים האלה לידי הסכם ביניהם בדבר הבורר השלישי, ימונה הבורר השלישי על-ידי מי שמכהן אותה שעה כנשיא בית המשפט המחוזי בירושלים.

היה כרוך בבוררות ענין של שומה או כל ענין טכני אחר, יהא הבורר השלישי שמונה כאמור לעיל מומחה טכני המולמך לטפל באותו ענין מיוחד.

פסק שלוש הבוררים יהיה סופי ומחייב את הצדדים. במקרה שדעת הבוררים לא תהיה אחידה, יהיה הפסק של רובם סופי ומחייב.

מקום הבוררות יהיה כפי שיוסכם עליו בין הצדדים, ובאין הסכם – יהיה המקום ירושלים. במידה שלא הותנה אחרת בשטר זכיון זה יתולו הוראות פקידת הבוררות על בוררות לפי סעיף זה.

האמור בסעיף זה לא ישחרר את הממשלה מלהיזקק לאישור ועדת הכספים של הכנסת באותם ענינים שאישור כזה דרוש לפי תנאי שטר זכיון זה.

הודעות

27. כל אימת שיש לנטור לפי זכיון זה הודעות, הסכמות, בקשות, רישות או ידיעות (להלן – **הודעות**), יהיו ההודעות בכתב ויראו אותן כאילו נמסרו כדין אם נשלחו בדואר רשום ומשולם מראש אל הצדדים לפי המענים הבאים: הממשלה – משרד האוצר ומשרד הפיתוח, ירושלים.

בעל הזכיון – בית האשלג, באר-שבע.

או לכל מען אחר בתחומי מדינת ישראל, כפי שכל צד יודיע עליו לצד השני בהודעה דומה.

כל הודעה שגשלה כן יראו אותה כהודעה שנמסרה בתום שבעים ושתיים שעות נישעת דיוורו של המכתב המכיל אותה והודעה הממוענת כדין.

28. (א) קיבלה הממשלה תשלום כלשהו מבעל הזכויות לפי זכיון זה בין לחשבון תמלוגים ובין לחשבון אחרי, לא יראו בקבלה זו כאילו משתמע ממנה ויתור על-ידי הממשלה על כל זכות מוזכרת לגבי כל הפרה קודמת של הוראה מהוראות זכיון זה.
- (ב) ויתור על-ידי צד אחד על הפרת הוראה מהוראות זכיון זה, לא יראו אותו כויתור על כל הפרה שלאחר מכן של אותה הוראה או של כל הוראה אחרת, בין דומה לה ובין שונה ממנה בטיבה.
29. הערות השוליים בזכיון לא יסתמכו עליהן בביאור הוראות זכיון זה.
30. הצדדים לזכיון זה מותרים בזה על הצורך בהודעה נוטריונית או מחאה רשמית אחרת לגבי כל הפרה או אי-קיום של כל הוראה מהוראות זכיון זה.
31. כל דבר שעל-פי זכיון זה הותר לממשלה לעשותו או לבצעו וכל הסכמה שצריכה להינתן על-ידי הממשלה לפי זכיון זה, ייעשה, יבצע או יינתן כדין על-ידי השר או על-ידי מי שמונה בחתימת ידו לצורך זה.
- ולראיה באן בזה הצדדים על הזתתום בחתימת ידם ובזותתום ביום ובשגה הזוכרים בראשית שפוי זכיון זה.

עמנואל שחר
בעד ובשם מפעלי יה המלח בע"מ

ישראל הילמן

שר האוצר
בעד ובשם מדינת ישראל

שר הפיתוח

מרדכי בנטוב
שר הפיתוח

לוי אשכול
שר האוצר

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה